

1934 Merkverdigheter ved livets slutt

Det forefinnes noen merkverdige sammentreff her i livet. Enkeltstående tilfeller kan nok forekomme for noen og enhver, og vi forundres på vårt vis. Men når det skjer flere ganger, vil nok noen og enhver stoppe opp til ettertanke. Rett nok kjenner vi til familier som har ”fått alt”, slik vi ofte uttrykker det relatert til de som har mistet sine kjære, eksempelvis barn – og attpåtil flere lignende tragedier innen samme familien. Men hva skal en si når ”historien” på en måte gjentar seg innen samme familie – generasjoner etterpå. Det er ikke så mye som da skal til, før tankene vandrer mot skapelsesverket, mot spørsmålet om ”rettferdighet” eller ”meningen med livet”, for ikke å si ”meningen med det merkverdige som skjedde”. Ja, det er mye mellom himmel og jord vi ikke forstår – og for andre er det lett å bli religiøs i en eller annen retning. Nå er det kanskje ikke meningen at vi skal forstå alt, og for de mest, nesten arrogante, realistiske og jordnære, - er det vel knapt noe som er merkverdig. De aksepterer alt og ingenting. Det bare skjedde. Og så er en ferdig med det. Og kanskje er det best slik, eller bør være så enkelt. Men for de som står midt opp i det, er det like naturlig at de gjør seg sine tanker, sammenligner, spekulerer – finner ikke svarene, men vet det er noe der ute eller oppe. Det forefinnes ingen fasit, enhver forklaring kan være like god som en annen. En må lære seg å leve med sine opplevelser, satt inn i sine egne system og sin egen tro. De som har opplevd sterke ting, merkelige hendelser og underlige sammentreff, må få leve med sine tanker. Jeg er av de som ofte lar meg undre. Jeg verken avskriver eller avfeier noe som helst.

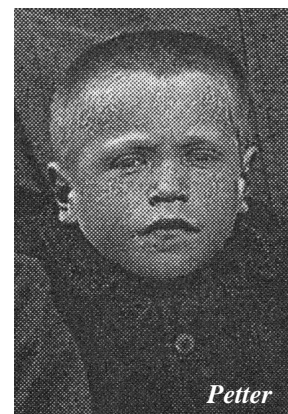
*Beret og Karl Raaen med
Kjerstine og Petter på fanget*

La oss i dette kapittelet besøke en familie som har opplevd merkverdige sammentreff ved livets slutt. På gården Auset i Skjelstadmarka møter vi Karl Hågensen Råen, f.19.05.1864 - d. 18.06.1942 og hans kone Beret Pettersdatter Auset, f. 17.06.1874. De overtar plassen etter at Ludvig Auset med kone og 8 barn reiste til Amerika i 1905. Paret på Auset skulle få 3 barn. Først han Hågen, født den 18.08.1895, deretter Petter den 08.09.1903 og Kjerstine den 09.01.1910. Eldstegutten gifter seg med Ingeborg Oline Fossum, f. 20.10.1893. Og de blir foreldre til 5 barn. Først Beret, f.07.09.1919, deretter Karl – f.12.03.1921, Petter – f.1923 – dør 1923, så hun Marit – f.24.07.1927 og til slutt en ny Petter – f.31.01.1932. Vi merker oss her de to guttene: Karl og Petter den 2. Så parkerer vi denne familien noen minutter på sidelinjen, og går tilbake til generasjonen foran, til deres tante og onkel: Kjerstine og Petter.

På Auset hadde nok sjølfolket gjort seg sine tanker. Mye tyder på at Petter (f.1903) fikk en eller annen sykdom (engelsk syke?). Han ble ikke tilbakestående, men utviklet seg nok ikke slik som forventet, og han ble etter hvert ganske funksjonshemmet. Dette preget selvfølgelig hverdagen på Auset. Og så slår spanskesyken og tuberkulosen til. Gårdene lengst inne i Skjelstadmarka gikk heller ikke fri, og Kjerstine dør av tuberkulose den 15. februar 1934, 24 år gammel. Et hardt slag for

Kjerstine

Petter

sliterfamilien ved Ausetvatnet. Familien måtte ta den tunge veien til presten for å ordne med det som ordnes skulle, og fredag den 23.februar er slekt, naboer og venner samlet til den siste farvel. Etter at jordfestelsen og det seremonielle er ferdig, beveger følget seg mot kirkemuren og hestene. I det bror til avdøde, han Petter – den gangen 30 år gammel, skal hjelpes opp i ”breifatingen”(sleden), dør han der og da i foreldrenes armer. I lokalavisa stod det dagen derpå følgende å lese (sitat): ”Et brått dødsfall inntraff i går i Skjelstadmarka, i det en 30 år gammel mann, Petter Auset, falt død om på kirkegården. Han hadde fulgt sin søster, Kjerstina Raaen, til graven. Like etter jordpåkastelsen seg Petter Auset sammen ved den åpne graven. Det tragiske dødsfall gjorde selvsagt dypt inntrykk på gravfølget og videre i bygden. Petter Auset var helsesvak og hadde hele sitt liv vært vanfør”.

Så beveger vi oss 60 år frem i tiden, innen samme familie, og vi møter etterkommerne etter den som ble igjen i 1934: Hågen - og altså hans barn som er nevnte ovenfor. Og spesielt Karl og Petter. Årene hadde gått, de hadde vokst til – og alt var som det skulle. To søstre (se bilder nedenfor) og to brødre med sine familier, deriblant Marit – inngift på Okkelberg Vestre med Rollaug Krislok (d. 14.04.2000), og som er min kilde til denne ”historien”. Århundret går mot slutten, vi skriver 1994 - og uten at noen kunne forutse noe som helst – går det også mot slutten for Marits bror, den 62-årige Petter. Han hadde blitt innlagt på RiT, kreftsyk – og der dør han 25.mars. Begravelsesdatoen er tirsdag 5.april. Stedet er Okkelberg kapell. Etter seremonien samles bygda i Skjelstadmarka bedehus. Det var en tung dag for noen og enhver – slik det alltid er, og mest for de nærmeste, blant annet hans egen mor – den 100 år gamle Oline.

Marit Krislok

Beret Hilmo

Dattera til Oline, altså vår Marit Krislok – husker hver eneste detalj fra den dagen, fordi hun følte på seg at ordtaket ”ingen kjenner dagen før solen har gått ned” – lå i lufta – hun fryktet noe mer kunne skje. Var det et vardøger? Dette med bakgrunn i at hennes andre bror, Karl (73) – lå i samme periode på Innherred Sykehus på Levanger – også han kreftsyk. De to brødrene hadde snakket seg imellom på telefon flere ganger sykehusene imellom. Og det var nettopp telefonen som ble det utløsende ordet. For midt i minnestunden på bedehuset, ringer telefonen – noen ba om å få snakke med Marit. Det var budskapet om at hennes andre bror nettopp var død – han døde ”i sin brors begravelse”, - slik familien på en måte hadde ”erfart” dette 60 år tidligere. Hva tenkte mor Oline, tro? Hun ble 107 år, og hadde opplevd begge tilfellene.

